

1. İnsanın toplumsal bir varlık olmasından kaynaklanan; toplumu, toplumsal olguları ve toplumsal yaşamı inceleyen bilim dalına sosyal bilimler denir.

Aşağıdakilerden hangisi sosyal bilimlerin bize kazandırdıklarından biri değildir?

- A) İnsanlarla etkili iletişim kurabilmenin yollarını öğrenmek
- B) Ülkemizin tarihi hakkında bilgi sahibi olmak
- C) Bir vatandaş olarak haklarımızı ve sorumluluklarımızı bilmek
- D) Canlı ve cansız varlıkların özelliklerini tanımak

2. Sosyal bilimleri, insanı ve toplumu inceleyen bilim dalları olarak tanımlayabiliriz.

Yukarıda verilen bilgiye göre;

- I. tıp, II. hukuk,
- III. siyaset, IV. biyoloji

bilim dallarından hangilerinin sosyal bilimler içerisinde yer aldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
- C) II ve III D) I ve IV

3. Sosyal bilgiler dersi sayesinde "çevre bilinci" kazanmış bir öğrencinin günlük hayatta aşağıdaki davranışlardan hangisini yapması "çevre bilincine" örnek gösterilemez?

- A) Çöpleri çöp kutusuna atar.
- B) Ağaçlara zarar vermez.
- C) Tabiat yanlısı biri olur.
- D) Okuluna zamanında gider

4.

- Gelenek ve görenekler
- Dinsel inançlar
- Toplamların kendine özgü değerleri

Yukarıda verilen unsurlar hangi sosyal bilimler dalı ile ilişkilendirilebilir?

- A) Antropoloji B) Tarih
- C) Psikoloji D) Sosyoloji

5. "Osmanlı Devleti 1. Dünya Savaşı'nda 22 Aralık 1914'te Rusya üzerine Sarıkamış harekâtı düzenlemişti. Amaç bölgedeki Rus tehlikesini ortadan kaldırmaktı. Askerlerimiz, harekâtın başında başarı göstermiş olsa da devamında yazlık kıyafetleri ile hava sıcaklığının - 40° olduğu, dağların yükseltisinin 4000 metreyi bulduğu bölgede, kış şartlarının dikkate alınmaması sonucu bir gecede yaklaşık 20 bin askerimiz mermi dahi atamadan donarak şehit olmuştur."

Öğrencilerine bu bilgileri veren Ebru Öğretmen'in sözleri aşağıda verilen bilim dallarından hangileri ile ilişkili olabilir?

- A) Tarih - Arkeoloji
- B) Coğrafya - Sosyoloji
- C) Tarih - Sosyoloji
- D) Tarih - Coğrafya

6. Erzurum'da inşa edilmekte olan Doğu Anadolu Gözlemevi taşıdığı özellikler bakımından dünyada tek olma özelliğine sahiptir. Erzurum'da özellikle kar yağışının fazla ancak nemin az olması ve havanın soğuk olması astronomik açıdan önemlidir.

Doğu Anadolu Gözlemevi'nin Erzurum'da yapılmasına karar verilirken hangi sosyal bilimden faydalanılmıştır?

- A) Coğrafya B) Antropoloji
- C) Arkeoloji D) Sosyoloji

7. Eski kültür ve uygarlıklardan kalan her türlü alet, malzeme, ev eşyaları ve sanat eseri gibi maddi kalıntıları inceler. Geçmişe dönük bilinmeyenlere, belirsizliklere, yanlış anlaşılmalara, hassasiyet ve sabırla elde ettiği somut obje ve belgelerle açıklama getirerek geçmişi aydınlatır.

Metinde geçmişe aydınlatmada hangi sosyal bilim dalının önemi vurgulanmıştır?

- A) Sosyoloji B) Arkeoloji
- C) Hukuk D) Coğrafya

8. Osmanlı Devletinde ilk para Orhan Gazi, ilk altın para ise Fatih Sultan Mehmet tarafından bastırıldı. Her padişah tahta çıktığında kendi adına para bastırırdı. Para bastırmak Osmanlı Devleti'nde bağımsızlık sembolüyüdü.

Zeki Öğretmen Osmanlı Devleti'nde kullanılan paralar ile ilgili bilgi verirken sosyal bilimlerin hangi alanından yararlanmıştır?

- A) Nüvizmatik B) Psikoloji
C) Kronoloji D) Ekonomi

9. M. Kemal Atatürk yeni Türk devleti kurulduktan sonra ülkemizde sosyal bilimlerin gelişmesi için birçok yenilik yapmıştır.

Buna göre;

- I. Türk Tarih Kurumu'nun açılması,
II. Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nin açılması,
III. İş Bankası'nın kurulması

durumlarından hangilerinin sosyal bilimlere geliştirmeye yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız II B) I ve II
C) I ve III D) II ve III

10. " Çöpleri özelliklerine göre ayrıştırıp geri dönüşümünü sağlayarak çevre kirliliğini önleriz" **cümlesini kuran bir kişi bilimsel araştırma basamaklarından hangisinden söz ediyordur?**

- A) Konuyu belirlemek
B) Problemi ortaya koymak
C) Hipotezin belirlenmesi
D) Kaynak taraması yapmak

11. Günümüzde yasal yollar dışında çoğaltılan ve satılan kitap, CD, kaset, bilgisayar yazılımı gibi bandrolsüz ürünleri ifade eder.

Verilmiş olan tanımlama aşağıdakilerden hangisi için yapılır?

- A) Barkod B) Telif
C) Patent D) Korsan

12. Bir araştırma yaparken kullanılan kaynakların listelendiği bölüme "kaynakça" denir.

Aşağıdakilerden hangisi kaynakça belirtmenin öncelikli nedenidir?

- A) Araştırma yapacak olan diğer insanlara yol göstermek
B) Araştırmayı belgeye dayandırarak güvenilir kılmak
C) Bilgisinden yararlanan kişilerin emeğine saygı göstermek
D) Araştırma içeriğini zenginleştirmek

13. Hüseyin proje hazırlarken kütüphaneden, internetten ve ansiklopediden yararlanmıştır.

Hüseyin'in gerçekleştirdiği etkinlik bilimsel araştırma basamaklarından hangisinde yer alır?

- A) Bilgi toplama
B) Hipotez oluşturma
C) Hipotezleri test etme
D) Rapor oluşturma

14. Amerikalı ressam ve bilgin Samuel Morse, ilk telgrafı icat etmiştir.

Buna göre, Samuel Morse bu icadın kendisine ait olduğunu aşağıdakilerden hangisi ile belgelemiştir?

- A) Sözleşme B) Tapu
C) Patent D) Telif

15. Geliştirilen bir araç, yapılan bir buluş ya da oluşturulan bir eser mutlaka koruma altına alınmalıdır. Çünkü kötü niyetli insanlar bu ürünleri taklit edebilir ve kendilerine aitmiş gibi pazarlayabilirler. Bu nedenle

Yukarıda boş bırakılan cümle hangi ifadeyle doldurulursa doğru olur?

- A) ürünler başka insanlar tarafından taklit edilmeli ve pazarlanmalıdır.
B) yeni ürünün ya telif hakkı ya da patent hakkı alınmalıdır.
C) eser izinsiz çoğaltılabilmelidir.
D) ürünlerin mali denetimi yapılmalıdır.

16. Bir bilim insanı yeni bir icat yaptığında bunu yasal olarak güvence altına almak için aşağıdakilerden hangisini yapmalıdır?

- A) Seri üretime geçmelidir.
- B) Herkesten gizlemelidir.
- C) Patentini almalıdır.
- D) Yurt dışında satmalıdır.

17. Bir düşünce veya sanat eserini oluşturan kişinin bu eser üzerindeki haklarının tümüne telif hakkı denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi telif hakları ile amaçlanan hedeflerden biri olamaz?

- A) Yaratıcı düşünceleri korumak
- B) Ürünün parasal değerini azaltmak
- C) Sanatçıları yeni ve özgün eserler yapmaya teşvik etmek
- D) Eser sahibinin emeğini korumak

18. Bilimsel çalışma basamaklarının hangisinde eser sahibinin emeğine saygı vardır?

- A) Araştırma
- B) Kaynakça
- C) Rapor
- D) Bilgi toplama

19. Bilimsel bir araştırma yapılırken dikkat edilmesi gereken unsurlar vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu unsurlardan biri değildir?

- A) Hipotezlerin doğruluğunu test etmek
- B) Araştırma konusu belirlemek
- C) Ön yargıları dikkate almak
- D) Farklı kaynaklardan bilgi toplamak

20. Metin yazarken alıntı yaptığımız kısımları nereden ve kimden aldığımızı gösteren ve sayfanın alt kısmında yer alan bölüme denir.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Hipotez
- B) Dipnot
- C) Kaynakça
- D) Telif

21. Bilimsel araştırmanın bu basamağında varsayımlar oluşturulduktan sonra kitap, dergi ve internet gibi kaynaklar kullanılarak soruna yönelik araştırma yapılmalı; gözlem ya da konu hakkında bilgi sahibi insanlar ile röportaj yaparak bilgi toplanmalıdır.

Yukarıda hangi bilimsel araştırma basamağı hakkında bilgi verilmiştir?

- A) Varsayım oluşturma
- B) Konu belirleme
- C) Veri toplama
- D) Rapor oluşturma

22. Yapılan araştırmalarda araştırmacının yararlandığı kaynakları dipnot veya kaynakça kısmında belirtmesi araştırmacının hangi yönünü gösterir?

- A) Araştırmaya önem verdiğini
- B) Araştırmasını büyük bir titizlikle hazırladığını
- C) Ayrıntılara önem verdiğini
- D) Dürüstlüğü ve emeğe saygısını

23. Bandrolsüz ve korsan ürün kullanmak aşağıdakilerden hangisine neden olmaz?

- A) Devlet vergi kaybına uğrar.
- B) Yeni buluş ve ürünlerin ortaya çıkmasını ve gelişimini sağlar.
- C) Korsan ürün satan kişiler haksız kazanç elde eder.
- D) Buluş veya ürün ortaya çıkaran kişilerin verdiği emeğe haksızlık ve saygısızlık olur.

24.

- Herhangi bir bilgi veya düşünce ürününün kullanılması ve yayılması ile ilgili hakların, yasalarla belli kişilere verilmesidir.
- Bazı insanların büyük emeklerle ortaya çıkarılan ürünleri taklit edip, kendi ürünleriymiş gibi satmalarıdır.
- Metni yazarken alıntı yaptığımız kısımları nereden ve kimden aldığımızı gösteren notlardır.

Verilen bilgilerde aşağıdakilerden hangisinin açıklaması yoktur?

- A) Telif
- B) Dipnot
- C) Korsan
- D) Hipotez

25. Nanoteknoloji, konusu maddenin milyarda biri oranındaki küçük yapıları incelemek olan bir bilim dalıdır. Günlük yaşamın birçok alanında kullanılmaya başlanan nanoteknolojinin çeşitli olumlu ve olumsuz yönleri vardır.

Aşağıdakilerden hangisi nanoteknolojinin olumsuz yönleri arasında sayılabilir?

- A) Nano aygıtlarla hastalık tespiti ve tedavisinin mümkün olması.
- B) Kendi kendini temizleyen boya, kumaş gibi ürünlerin üretimini sağlaması.
- C) Fabrikalarda insan gücünün yerini robot makinelerin alması.
- D) Daha az maliyetle daha çok üretim sağlaması.

26. İnsanlığın gelişimi, teknolojinin gelişimi ile doğru orantılı olarak ilerlemektedir. Yaşam koşullarımızın iyileşmesinden hastalıkların tedavisine kadar pek çok konuda teknolojinin ilerlemesi insanoğluna yarar sağlamaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi teknolojinin insan hayatına sağladığı faydalar arasında gösterilemez?

- A) İnsanların gündelik hayatlarını kolaylaştırması
- B) İnsanların istek ve ihtiyaçlarını daha rahat ve hızlı karşılaması
- C) Kontrolsüz kullanıldığında insan sağlığını olumsuz etkilemesi
- D) Zaman bakımından ve ekonomik açıdan tasarruf sağlaması

27. Nanoteknoloji ile gelecekte insan vücudundaki hastalıkların çok önceden saptanarak aktif tedavi imkanı sağlanacaktır.

Yukarıda verilen bilgilerden hareketle nanoteknoloji ile ilgili hangisi söylenemez?

- A) Gelişmiş ülkelerde nanoteknolojinin kullanılamayacağı
- B) Hastalıkların tedavi sürecinin kısılacağı
- C) İnsan vücudunda meydana gelen hastalıkların iyileşmesini sağlayacağı
- D) Tıp alanında önemli gelişmelere olanak sağlayacağı

28. Nanoteknolojinin hedefi daha hızlı ve daha küçük malzemeler üreterek insan hayatını kolaylaştırmaktır. Örneğin nanoteknoloji ürünleri; beyin damarları, diş gibi insan vücudunun her yerine yerleştirilebilir. Nanoteknoloji ürünü çipler ve özel donanımlar ile canlı organizmalar uzaktan kontrol edilebilir.

Bu uygulamalar nanoteknolojinin hangi alanda kullanımına örnek oluşturmaktadır?

- A) Sağlık
- B) İletişim
- C) Tekstil
- D) Ulaşım

29. İletişim teknolojisinin gelişmesiyle, bilgiye ulaşma, haberlerin hızla yayılması ve toplumsal ilişkilerde değişimler olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu olumlu değişimlerden biri değildir?

- A) Yanlış haberlerin de yayılmasına neden olması
- B) Duygu paylaşımını kolaylaştırması
- C) Bilgi aktarımı ile bilgiye ulaşmayı kolaylaştırması
- D) Sınırları kaldırarak toplumların birbirlerini tanımalarını sağlaması

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	C	D	D	D	A	B	A	B	C
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
D	B	A	C	B	C	B	B	C	B
21	22	23	24	25	26	27	28	29	
C	D	B	D	C	C	A	A	A	

İl ÖDM sorularından derlenmiştir...
Emeği geçen tüm öğretmenlerimize sonsuz teşekkürler...

